

Tillämpningsdirektiv för beviljande av service som stöder rörlighet i Österbottens Välfärdsområde

BEVILJANDE OCH VERKSÄLLANDE SAMT REGLER FÖR
ANVÄNDADET FR.O.M 1.1.2024

Godkänd: Styrelsen, Österbottens Välfärdsområde **XX.12.2023**

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Ansökningsförfarande	2
3 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL	3
4 Servicens omfattning	4
5 Avgifter för färdtjänst	4
6 Användning av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen	4
7 Förmedlingscentral.....	4
8 Bekant taxi och undantag från samkoordinering.....	5
Bilagor.....	7

1 Inledning

Detta tillämpningsdirektiv gäller service som stöder rörligheten beviljad enligt Socialvårdslagen § 23. I texten används begreppet färdtjänst synonymt med service som stöder rörlighet.

Legitimerade yrkesbildade personer inom socialvården (Socialarbetare, socialhandledare) i välfärdsområdet handleder och ger råd i ärenden som berör service enligt Socialvårdslagen.

Service som stöder rörligheten är inte en subjektiv rättighet. Beviljandet baserar sig på en behovsbedömning. Enligt socialvårdslagen är en tillgänglig och fungerande offentlig kollektivtrafik, inklusive servicetrafik det främsta sättet att i första hand ordna service som stöder rörlighet. Taxi är därmed inte i första hand ett sätt att ordna service.

Service som stöder rörlighet är en serviceform som är anslagsbunden och kan beviljas enligt givna budgetmedel. Välfärdsområdet kan därför besluta om grunderna för beviljande, mängden resor, resornas längd samt självrisken för resorna. Service som stöder rörlighet ordnas framför allt för personer som har behov av stöd för rörlighet på grund av nedsatt funktionsförmåga samt övriga med behov av service stöder rörlighet som inte är berättigade och inte har rätt till färdtjänst enligt funktionshinderlagen.

2 Ansökningsförfarande

Ansökan om service som stöder rörligheten enligt Socialvårdslagen § 23 görs alltid skriftligt. Sökanden eller av hen befullmäktigad person fyller i ansökningsblanketten. Ansökningen skickas till Socialvårdens registratur i Österbottens Välfärdsområde. Sandviksgatan 2–4, 65130 Vasa. Till ansökan bifogas ett läkarintyg eller annat motsvarande omfattande utlåtande av yrkesutbildade personer inom hälsovården, som beskriver personens fysiska, psykiska och kognitiva funktionsförmåga, ändringar som kan förväntas och rörelse-förmågans varaktighet. Läkarintyg/utlåtandet bör inte vara över 6 månader.

Om ansökan och bedömning av servicebehov enligt socialvårdslagen inte kompletterats trots förfrågningar inom tre (3) månader med läkarintyg eller annan utlåtande av yrkesutbildad person inom hälsovården, till stöd för bedömning åt socialvårdens yrkesutbildade person, avslås ansökan. Kunden kommer att få ett skriftligt överklagbart tjänstemannasbeslut med motivering.

Vid bedömning av funktionsförmåga i förhållande till färdtjänst, bedöms om personen kan använda kollektivtrafik utan oskäliga svårigheter. I en helhetsmässig bedömning fäster man uppmärksamhet förutom i funktionsförmågan, även till den funktionella och sociala omgivningen och bedömer på vilket sätt alla dessa faktorer tillsammans begränsar personens förmåga att röra sig så att personen inte kan resa med kollektivtrafik. Bedömning av funktionsnedsättning i förhållande till färdtjänst görs alltid enligt en individuell bedömning som har betydelse för ordnande av färdtjänst till personen. Rätten till färdtjänst är inte bundet till någon viss diagnos, väsentligt är personen funktionsförmåga i förhållande till kollektivtrafiken.

Bedömningen av servicebehovet är alltid en individuell process. En socialarbetare inom socialvården gör en bedömning av den fysiska omgivningen, servicehelheten, den sociala situationen samt andra individuella faktorer som inverkar på servicebehovet. Bedömningen görs på basen av samtal, klientbesök, hembesök samt vid behov av hjälp med andra metoder.

3 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL

Service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen § 23 beviljas främst på sociala grunder och utgående från behov. Service som stöder rörligheten ordnas för personer som inte kan använda offentliga färdmedel och som har ett välgrundat behov av färdtjänst och har ett väl motiverat behov utgående från sin individuella livssituation. Individuell färdtjänst ordnas inte för en person som har rätt till färdtjänst eller till ersättning för färdtjänstkostnaderna med stöd av någon annan lag.

Service som stöder rörligheten kan ordnas för personer som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak och som behöver service för att kunna utträta ärenden eller på grund av något annat behov som hör till det dagliga livet.

Servicebehovet ska bedömas individuellt för var och en, till exempel föreskrivs i lagen inte att en persons inkomster är den enda grunden för att bedöma en persons servicebehov. Färdtjänst enligt socialvårdslagen är en anslagsbunden socialservice som beviljas efter prövning i enlighet med beviljade anslag för kalenderåret. Färdtjänst enligt socialvårdslagen är ingen subjektiv rättighet. Österbottens välfärdsområde har riktat stöd för rörlighet enligt socialvårdslagen till mindre bemedlade, vars kriterier för servicen uppfylls.

För grund för beviljande av färdtjänst görs även ekonomisk behovsprövning. Den sökandes eller i samma hushåll boendes maka/make eller sambos inkomster och besparingar får inte överskrida inkomst- och förmögenhetsgränser.

Inkomster och besparingar som ligger till grund för färdtjänst 2024 (brutto):

- klienten och klientens maka/makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande inkomster
- förvärvs- och kapitalinkomst
- hyresinkomst
- kalkylerad inkomst av skog

Sökanden bör till ansökan bifoga verifikat om sin inkomst- och förmögenhet.

Inkomst- och besparingsgränser för 2024 är:

- Ensamstående 1 350 €/månad
4 000 € besparing ensamstående
- Par 2 700 €/månad
8 000 € besparing för par

Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen kan ordnas på följande olika sätt eller i en kombination:

- handledning i att använda allmänna transportmedel
- följeslagarservice
- gruppärdtjänst
- ersätta skäliga kostnader för färd med taxi, inva-taxi eller annat motsvarande färdmedel
- annat lämpligt sätt kan vara en service som är nödvändig för att en person ska kunna bo hemma

Individuell färdtjänst ordnas inte för en person som har rätt till färdtjänst eller till ersättning för färdkostnaderna med stöd av någon annan lag.

4 Servicens omfattning

Antalet resor beviljas enligt prövning. För personer som har behov av långa resor (t.ex. bor långt borta från servicecentra) kan flera resor beviljas än till personer som bor centralt. Antal resor kan vara ca 4–10 enkelresor, men beslutet baserar sig alltid på ett individuellt beslut samt givna budgetanslag.

Resorna får inte sparas till nästa månad.

- Servicen beviljas per kalenderår, eller enligt behov
- Servicen beviljas inte personer som bor i långvarigt serviceboende med dygnetruntomsorg.
- Servicen kan beviljas för att ersätta oskäligena resekostnader som uppkommit p.g.a. intervallvård som ordnats för närståendevårdarens lagstadgade ledighet
- En person som har rullstol men som kan stödja tillräckligt på benen för att använda vanlig taxi kan beviljas service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen. I dessa fall kan klienten beviljas assistanstillägg, vilket berättigar till mera hjälp från chauffören.

5 Avgifter för färdtjänst

Välfärdsområden ska ersätta en person inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak för skäligena kostnader för den del som överstiger självriskandelen (fastställd klientavgift för färdtjänsten) i samband med färdtjänsten. Inom Österbottens välfärdsområde fakturerar taxi för färdtjänstresorna av Österbottens välfärdsområde. Klienten betalar inte sin självrisk till taxin.

Självriskandelen är det samma som finns i bilaga 1. Österbottens välfärdsområde fakturerar klienten för självrisk i efterskott för utförda resor. (Bilaga 1 Tabell 1 och 2)

6 Användning av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

För service som stöder rörligheten gäller samma regler för beställning av färdtjänst som för färdtjänst enligt handikappservicelagen. Även storleken på självrisk samt vart man får resa och till vad färdtjänsten får användas följer samma principer som färdtjänst enligt handikappservicelagen.

7 Förmedlingscentral

Färdtjänsten skall beställas från taxiförmedlingscentralen

Taksi Vasa, tfn 06 320 3777

Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby, Vörå

Taksi Vasa, tfn 06 320 3745

Korsholm, Vasa, Laihela, Kristinestad, Närpes, Kaskö, Malax, Korsnäs

Taksi Vasa, tfn 044 332 4238

Beställning med textmeddelande för hörselskadade

Taxi kan även beställas genom textmeddelande. Undantag: De färdtjänsttagare som har blivit beviljade en så kallad "bekant taxi" kan själva ringa till valfri taxitrafikant. Taxitrafikanten ringer då till förmedlingscentralen så att beställningen registreras.

Då taxi beställs ska kunden uppge:

- Sitt namn
- Att de har rätt till färdtjänst
- Resetyp, dvs. om resan är en arbetsresa, studieresa, rekreationsresa/resa för utträttande av ärende
- Adress därifrån taxin ska hämta kunden samt resmål
- Eventuellt om ett kort stop under resan (max. 10 minuter) t.ex. besök vid bankautomat eller postning av brev
- Om följeslagare eller annan medpassagerare kommer med på resan
- Om hen använder sig av något hjälpmedel (såsom rullstol eller rollator) eller om hen har beviljats rätt till att använda invataxi
- Om hen behöver trappassistans för rullstol (beviljats av socialarbetare/socialhandledare)
- Behov av returresa

Rekommendation är att beställa resan i god tid, minst två timmar innan resans start eller redan dagen innan. Tillgången på en taxi, som lämpar sig för färdtjänst kan variera vid olika tider på dygnet av skäl oberoende av välfärdsområdet. Samtidigt kan man även beställa tur och retur.

Genom förmedlingscentralen kan vissa resor samkoordineras. Färdtjänstens klienter kan få rätt att avvika från principen av särskilda skäl. Det betyder att socialarbetaren/socialhandledaren också fattar ett beslut om sättet att ordna färdtjänsten. Exempel på ett sådant servicebeslut är att en person ges i beslutet rätt att använda en bekant taxi eller beslut om att hens resor inte samkoordineras. Beslut baserar sig alltid på en individuell bedömning av servicebehov.

8 Bekant taxi och undantag från samkoordinering

Färdtjänstens uppgift är att stöda personen till ett självständigt liv. För att få en bekant taxi förutsätts synnerligen vägande skäl, som antecknas som kundprofilinformation för taxin. Bekant taxin är inte subjektivt rätt.

Rätten att själv direkt välja en bekant taxi kan beviljas till exempel:

- om resan anses äventyras eller förhindras helt utan den bekanta taxin.
- om personen har kommunikationssvårigheter och använder taxi också ensam
- om personen har svåra beteendestörningar.

Rätten att resa ensam (utan att resan samkoordineras) kan beviljas om personens hälsotillstånd och funktionsförmåga förutsätter att personen måste få resa ensam. Det kan t.ex. handla om svår epilepsi, eller svåra beteendestörningar på grund av minnessjukdom. Ingen diagnos eller sjukdom i sig ger per automatik rätt att avvika från principen med förmedling och samkoordinering av resor.

Användning av färdtjänst

- De resor en person har blivit beviljad är alltid enkelresor. En enkelresa slutar alltid vid en annan adress än där den började.
- En enkelresa är alltid den rakaste vägen från startadressen till slutadressen, men en viss omväg kan tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa.

- Tiden under vilken man utträttar ärenden, t.ex. i affär eller apoteket ingår inte i enkelresan och väntetid får inte heller uppbäras för det.
- Färdtjänst får användas för resor inom hemkommunen samt till närkommunerna eller närmaste funktionell kommun, men resan får inte bli oskäligt lång eller dyr.
- Färdtjänst får inte användas för resor som ersätts av Folkpensionsanstalten (t.ex. sjukhus, hälsovårdscentraler, polikliniker eller rehabilitering).
- Färdtjänsttagaren har rätt att ta med hjälpmedel samt normalstort bagage på resan.
- Färdtjänsten får inte användas som bud eller varutransport, utan färdtjänsttagaren måste alltid vara med på resan.
- Färdtjänsttagaren ska på begäran kunna uppvisa identifikation.

Självrisk

Av klienten uppbärs en avgift som motsvarar högst den avgift som uppbärs i offentlig trafik på orten eller en annan därmed jämförbar skälig avgift. (bilaga 1)

Självriskens bestäms enligt gällande normala lokala trafikens busstaxor. Om det på orten inom allmän trafik är i bruk seriebiljetter, månadsbiljetter eller dylikt, bestäms självriskens enligt dem. I fall det finns lokal servicebuss eller annan för funktionshindrade anpassad färdmedel som klienten kan använda, används den i första hand.

Krigsinvaliden betalar ingen självrisk alls.

Uppehåll och väntetid

- Under en resa får ett kort uppehåll på högst 10 minuter göras förutsatt att uppehållet inte medför en omväg. En viss omväg kan dock tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa. I övriga fall om stoppet medför en omväg eller om väntetiden överstiger 10 minuter måste två resor användas och färdtjänsttagaren betalar två självrisker.
- Om väntetiden överstiger 10 minuter betalar färdtjänsttagaren själv för den överstigande delen.
- Vid tur-retur används alltid två resor även om stoppet varit kort.
- Färdtjänsttagaren ska redan då resan beställs uppge om och var ett stopp kommer att göras.
- Österbottens välfärdsområde ersätter inte väntetid före och efter resan. I resan ingår den tid som i normala fall tar att stiga in och ut ur taxin.

Ledsagare och medresenärer

- Ledsagare (följeslagare) beviljas i de fall färdtjänsttagaren behöver mera hjälp under resan än chauffören kan ge. En färdtjänsttagares rätt till ledsagare måste framgå av beslutet.
- Ledsagaren kan vara en anhörig, en släkting eller en bekant, men ledsagaren får inte själv vara färdtjänsttagare.
- Ledsagaren betalar ingen självrisk.
- Ledsagaren måste påbörja och avsluta resan samtidigt som färdtjänsttagaren.
- Färdtjänstklientens medresenär kan vara maka/make, barn eller bekant person. Den assisterande personen betalar ingen självrisk.

- Om andra passagerare än de som nämns i kundens servicebeslut deltar i samma transport, betalar de för transportkostnaderna för egen del.

Hjälp från chauffören samt extra assistans

- Till sedvanlig taxiservice hör att chauffören hjälper klienten att stiga in i och ut ur taxin, lyfta in hjälpmedel och väskor i bilen samt att vid behov hjälpa till under resans gång. Om behov finns ska chauffören även lotsa färdtjänsttagaren från startadressen in i taxin och ut ur taxin in till slutmålet för resan.
- Assistanstillägg kan betalas ut till chauffören om socialarbetaren/socialhandledaren fattat beslut om detta.
- Under samma tidsperiod (resa) som assistanstillägg tas ut kan inte någon avgift för väntetid tas ut.

Fakturering och uppföljning

- Information om verkställda resor förs över från taxicentralens program till socialvårdens klientdatasystem. Vårdsområdet fakturerar på basen av dessa uppgifter klienten för självriskandelen i efterskott månatligen.
- Stickprov och uppföljning av enskilda resor görs för att säkerställa att fakturor är korrekta, med hjälp av taxicentralens program med karta, i vilket alla bilars rutter, väntetider och stopp syns.

Bilagor

Bilaga 1 Självriskandel för färdtjänst och service som stöder rörlighet.

Bilaga 2 Närkommun och funktionell närkommun 2024

Bilaga 1

Självriskandel för färdtjänst och service som stöder rörlighet.

Tabell 1 Självrisk Mellersta området

Vasa, Korsholm

Max km	Vuxna 18->	Barn och Unga 8-17
0-15	2€	1,70€
16-22	4,50€	2,50€
23-29	5,20€	2,70€
30	6,20€	3,64€
35	7€	4,12€
40	7,73€	4,55€
45	8,45€	4,97€
50	9,11€	5,36€
60	10,67€	6,27€
70	12,60€	7,15€
80	13,56€	7,97€

Tabell 2

Självrisk södra området

Kristinestad, Närpes, Kaskö, Korsnäs, Laihela, Malax

Självrisk Norra området

Vörå, Nykarleby, Pedersöre, Jakobstad, Larsmo, Kronoby

Max km	Vuxna 18->	Barn och Unga 8-17
6	2,89€	1,70€
9	3,16€	1,86€
12	3,54€	2,08€
16	3,94€	2,31€
20	4,60€	2,70€
25	5,33€	3,13€
30	6,20€	3,64€
35	7€	4,12€
40	7,73€	4,55€
45	8,45€	4,97€
50	9,11€	5,36€
60	10,67€	6,27€
70	12,60€	7,15€
80	13,56€	7,97€

Bilaga 2

Närkommun och funktionell närkommun 2024

Jakobstad:	Larsmo, Nykarleby, Pedersöre, Kronoby, Karleby
Pedersöre:	Jakobstad, Larsmo, Nykarleby, Evijärvi- Korteshjärvi- Alahärmä (centrum), Kronoby. Kauhava
Nykarleby:	Jakobstad, Larsmo, Pedersöre, Kauhava, Alahärmä centrum, Vörå, Kronoby
Larsmo:	Jakobstad, Pedersöre, Nykarleby, Kronoby, Karleby
Vörå:	Korsholm, Vasa, Nykarleby, Kauhava och Storkyro
Korsholm:	Laihela, Vasa, Vörå, Malax
Vasa:	Korsholm, Malax, Laihela, Vörå och Storkyro
Malax:	Korsholm, Vasa, Laihela, Korsnäs, Närpes och Kurikka.
Närpes:	Kaskö, Kristinestad, Östermark, Kurikka, Malax och Korsnäs
Kristinestad:	Bötom, Storå, Närpes, Kaskö, Östermark, Sastmola
Kaskö:	Kristinestad, Närpes och Östermark
Korsnäs:	Malax, Närpes, Kristinestad
Kronoby:	Larsmo Pedersöre Karleby, Kaustby, Vetil, Evijärvi, Jakobstad
Laihela:	Malax, Korsholm, Vasa, Storkyro, Kurikka, Ilmola, Lillkyro